

Голові Організаційного комітету з проведення
обласного конкурсу «Ти як?»

**Інформація щодо дотримання критеріїв Конкурсу
«Краща територіальна громада з впровадження Всеукраїнської програми
ментального здоров'я «Ти як?» у сфері освіти і науки»
(Досвід Донецької селищної територіальної громади з реалізації
Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» у сфері освіти)**

Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну докорінно змінило умови функціонування системи освіти та загострило питання збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу. Тривалий стрес, тривожність, відчуття небезпеки, емоційне виснаження, переживання втрат та вимушених змін впливають на психологічний стан дітей і дорослих та їхню здатність протистояти викликам війни.

Водночас війна змінила саме розуміння безпечного освітнього середовища. Сьогодні безпека — це не лише укриття, цивільний захист і чіткі алгоритми дій під час повітряної тривоги. Це також психологічна стійкість дітей і дорослих, уміння впоратися зі стресом, отримати своєчасну підтримку та знати, куди звернутися по допомогу.

Саме тому для закладів освіти Донецької селищної територіальної громади одним із пріоритетів стала системна робота зі збереження та зміцнення ментального здоров'я учасників освітнього процесу. Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?» стала важливою складовою цієї роботи та дала можливість об'єднати різні напрями діяльності навколо спільної мети — сформуванню культури турботи про ментальне здоров'я, навчити дітей і дорослих навичок самодопомоги, підвищити їхню психологічну стійкість та забезпечити доступ до професійної підтримки.

Наше завдання — не лише реагувати на кризові ситуації, а створити систему, у якій психологічна підтримка є доступною, регулярною та наближеною до кожного учасника освітнього процесу.

Участь в обласному конкурсі стала для громади можливістю систематизувати проведену роботу, оцінити її конкретні результати, визначити сильні сторони та напрями подальшого розвитку.

Результативність цієї роботи представлена нижче через конкретні кількісні та якісні показники діяльності закладів освіти Донецької селищної територіальної громади.

1. Кількість заходів щодо підтримки психічного здоров'я (набуття навичок самодопомоги, першої психологічної допомоги тощо)

Протягом 2026 року у всіх 9 закладах освіти Донецької селищної територіальної громади проведено 265 заходів щодо підтримки психічного здоров'я. Середня кількість учасників одного заходу становила 14 осіб. Робота проводилася за основними напрямами: формування навичок самодопомоги та саморегуляції; розвиток емоційної грамотності та психологічної стійкості; подолання стресу, тривожності й емоційного напруження; формування особистих кордонів; профілактика психологічного насильства; розвиток навичок взаємопідтримки;

профілактика професійного та емоційного вигорання педагогічних працівників. Заходи мали різні форми: тренінги, семінари-практикуми, психологічні практикуми, години спілкування, арттерапевтичні та ресурсні заняття, творчі й ігрові вправи, квести, майстер-класи. Особлива увага приділялася практичній спрямованості. Учасники не лише отримували інформацію, а безпосередньо відпрацьовували навички: виконували дихальні й тілесні вправи, техніки заземлення та релаксації, вправи на розпізнавання і регуляцію емоцій, зниження тривожності, відновлення внутрішнього ресурсу, формування особистих кордонів та самопідтримки.

Зокрема, у січні в Андріївському ліцеї №1 проводилися заняття з емоційної грамотності, особистих кордонів, розпізнавання маніпуляцій, подолання стресу та самодопомоги.

У Пришибському ліцеї для педагогів організовано ресурсні зустрічі з фахівцями БФ «Право на захист» з профілактики професійного вигорання.

В Андріївському ЗДО застосовувалися дихальні та заземлювальні техніки, метафоричні асоціативні карти, казкотерапія.

У лютому в Донецькому ліцеї №1 проведено семінар-практикум «Мій дім всередині», під час якого використовувалися творчі й сенсорні практики.

ГО «Дівчата» проведено тренінг «Особисті кордони».

В Андріївському ліцеї №1 під час заняття «Техніки релаксації» учні опановували способи зниження емоційного напруження та саморегуляції,

у П'ятигірському ліцеї проведено арттерапевтичне заняття «Настрій у кольорах».

У березні для випускників Донецького ліцею №1 та Донецького ліцею №2 проведено тренінг з подолання стресу перед іспитами. Учні відпрацьовували дихальні й тілесні вправи, артпрактики та техніки саморегуляції.

В Андріївському ліцеї №1 проводилися заняття з питань психологічного насильства, маніпуляцій, особистих кордонів та самопідтримки.

У квітні проводилися заняття з розвитку емоційної стійкості, подолання стресу і тривожності. В Андріївському ліцеї №1 проведено Урок турботи «Чарівне слово "НІ"», спрямований на формування особистих кордонів і безпечної поведінки.

Для педагогічних працівників Андріївського ЗДО проведено семінар-тренінг із профілактики професійного вигорання та відновлення внутрішнього ресурсу.

У травні проведено психологічну акцію «Долоньки підтримки», тренінгові заняття «Толерантність починається з тебе», заняття з роботи з емоціями, безпечного спілкування, прийняття різноманітності, формування життєвих цінностей. В Андріївському ЗДО в межах програми «Уроки турботи» проведено заняття «Мільйон способів дружити» та «Гра для всіх».

Під час проведення заходів використовувалися рекомендовані та апробовані програми, посібники й методичні матеріали: матеріали Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», «Ресурсна скриня» Світлани Ройз, курс «Бути поруч», посібник «Як ти? Уроки з психології для школярів (10–14 років)», матеріали «Травмачутливість у школі», збірник технік та ігор «Психологічний рюкзачок», матеріали Всеукраїнських уроків з ментального здоров'я «Ти як? Повертаємось до школи!». У практичній роботі використовувалися також книга Світлани Ройз «Дім всередині», книга «Коли ти...», матеріали програми «Уроки турботи».

Доступність заходів для вразливих категорій забезпечувалася через включення до загальної системи психосоціальної підтримки дітей з особливими освітніми потребами та інших дітей, які потребують додаткової підтримки. Форми та зміст занять добиралися відповідно до віку й освітніх потреб дітей. Використовувалися доступні ігрові, творчі, арттерапевтичні та інтерактивні форми, вправи на розпізнавання емоцій, формування відчуття безпеки, особистих кордонів, толерантності, прийняття різноманітності та взаємодії.

Важливо, що робота має регулярний, а не разовий характер. Заходи проводилися щомісяця протягом звітної періоду, а для забезпечення системності відділом освіти Донецької селищної ради запроваджено щомісячний моніторинг. Для цього створено єдину Google-таблицю та електронні папки закладів освіти. У кожному закладі визначено відповідальну особу, яка щомісяця вносить інформацію про проведені заходи, їх тематику, цільову аудиторію, кількість учасників, професійне навчання працівників та додає підтверджувальні матеріали. Це дає можливість відстежувати регулярність, тематику, форми роботи, охоплення та динаміку проведення заходів.

Окремо у 2026 році відділом освіти розроблено план показових заходів з питань ментального здоров'я та психосоціальної підтримки, до якого включено тренінг «Мій дім всередині», квест «Живі емоції — живе життя», майстер-клас «Сім креативних вправ проти стресу», тренінг «Емоції та як ними керувати» та інші практичні заходи.

На вебсайті відділу освіти Донецької селищної ради функціонує окремий розділ [«Ти як? Психологічна допомога в системі освіти в умовах війни»](#), де систематизовано інформаційні, методичні та практичні матеріали з питань ментального здоров'я та психосоціальної підтримки.

Регулярність та різноманітність проведених заходів дали можливість охопити психосоціальною підтримкою різні категорії учасників освітнього процесу — здобувачів освіти, педагогічних працівників, батьків, у тому числі представників вразливих категорій.

2. Кількість осіб, охоплених заходами підтримки психічного здоров'я

Загальна кількість учасників — 2249 осіб. За період з 01.01.2026 по 01.09.2026 заходами з підтримки психічного здоров'я, формування навичок самодопомоги, психологічної стійкості та первинної психологічної підтримки охоплено 2249 учасників освітнього процесу: здобувачі освіти — 1774 особи; батьки — 245 осіб; педагогічні працівники — 230 осіб; представники вразливих категорій — 1073 особи, із них діти з ООП — 22 особи.

Заходи організовувалися з урахуванням віку, індивідуальних потреб та можливостей учасників. Для дітей з ООП та інших вразливих категорій використовувалися доступні форми роботи, адаптовані вправи, творчі, ігрові та арттерапевтичні практики. Проведення заходів у дистанційному та доступному онлайн-форматі також давало можливість долучатися учасникам, які через безпекову ситуацію, стан здоров'я або інші обставини не могли бути присутніми очно.

3. Кількість осіб, задоволених якістю проведених заходів підтримки психічного здоров'я (набуття навичок самодопомоги, першої психологічної допомоги тощо), що визначаються шляхом анкетування

Для оцінювання якості та практичної корисності заходів з підтримки психічного здоров'я у закладах освіти громади проведено два етапи анкетування — у березні та травні 2026 року. Це дало можливість отримати зворотний зв'язок від учасників, визначити їхні потреби та врахувати пропозиції під час подальшого планування роботи. Загалом в анкетуванні взяли участь 253 особи, з них 135 учнів, 74 батьки учнів та 44 батьки вихованців закладів дошкільної освіти.

За узагальненими результатами анкетування 85% респондентів задоволені якістю проведених заходів, середня оцінка становила 4,4 бала з 5.

-79% опитаних відзначили практичну корисність отриманих знань і навичок,

-82% позитивно оцінили змістове наповнення та організацію заходів,

-74% респондентів зазначили, що після участі в заходах краще розуміють, як підтримати себе або іншу людину у складній емоційній ситуації та застосувати прості техніки самодопомоги.

-81% учасників готові рекомендувати такі заходи іншим,

-68% висловили бажання надалі брати участь у заходах та навчанні з питань ментального здоров'я.

Водночас анкетування дозволило побачити конкретні запити дітей і батьків.

Учні, особливо підліткового віку, зазначили, що потребують більше практичних та інтерактивних занять, під час яких можна навчитися справлятися зі стресом, тривожністю та сильними емоціями. Для підлітків важливими є довіра, особисті кордони та приватність. Вони прагнуть мати особистий простір без надмірного контролю з боку дорослих, можливість говорити про свої переживання та бути почутими.

Окремим запитом учнів є можливість вільно та конфіденційно звертатися до психолога. Підлітки зазначають, що не повинні боятися осуду з боку однолітків чи дорослих або отримати негативний «ярлик» через звернення по психологічну допомогу. Це визначило ще один важливий напрям роботи — подолання стигми щодо психологічної допомоги та формування розуміння, що звернення до психолога є нормальною практикою турботи про власне ментальне здоров'я.

Батьки серед важливих потреб своїх дітей назвали можливість відкрито ділитися з близькими своїми страхами, переживаннями та думками, не боячись осуду чи нерозуміння. Водночас батьки звернули увагу на недостатню кількість заходів, орієнтованих безпосередньо на них. Вони потребують більше практичних рекомендацій щодо того, як розпізнати зміни в емоційному стані дитини, реагувати на тривожність і стрес, підтримувати дитину та вибудовувати з нею довірливе спілкування.

Результати анкетування показали конкретні потреби дітей і батьків. Діти потребують довіри, поваги до особистих кордонів та можливості без страху осуду звертатися по психологічну допомогу. Батьки, у свою чергу, потребують практичних знань і рекомендацій, які допоможуть краще розуміти емоційний стан дитини та правильно її підтримувати.

З урахуванням результатів анкетування скориговано подальшу роботу: збільшено кількість практичних та інтерактивних занять для дітей, посилено тематику самодопомоги, особистих кордонів і довіри, передбачено більше практичних консультацій та зустрічей для батьків.

Таким чином, результати анкетування використовуються не лише для оцінювання проведених заходів, а й для планування подальшої роботи відповідно до реальних потреб дітей та їхніх батьків.

4. Кількість закладів у яких працює психолог (у т.ч залучений)

У 3 із 9 закладів освіти громади працюють штатні практичні психологи, що становить 33,3% закладів освіти громади.

Водночас для розширення доступу учасників освітнього процесу до психосоціальної та психологічної підтримки громада активно залучає фахівців партнерських громадських і благодійних організацій.

Упродовж звітнього періоду до проведення психологічних, психосоціальних, тренінгових та консультативних заходів у закладах освіти залучалися фахівці:

-ГО «Дівчата» — психологічні та просвітницькі зустрічі, тренінги, заняття з питань емоційного здоров'я, особистих кордонів, самооцінки, подолання стресу, безпечних стосунків;

-БФ «Все буде добре — Україна» — психологічні й арттерапевтичні заняття, індивідуальні консультації психолога, заходи з розвитку емоційного інтелекту, профілактики насильства та підтримки психологічної стійкості;

-Fondazione CESVI — робота мобільної команди з педагогічними працівниками, зокрема з питань профілактики професійного вигорання та емоційного відновлення;

-БФ «Право на захист» — ресурсні зустрічі та психологічна підтримка педагогічних працівників, спрямовані на відновлення внутрішніх ресурсів і профілактику професійного вигорання;

-Terre des hommes — підтримка створення та функціонування простору психосоціальної підтримки для дітей;

-CUAMM — проведення заходів, спрямованих на психоемоційну підтримку та відновлення внутрішнього ресурсу учасників освітнього процесу.

Таким чином, штатні практичні психологи працюють у 3 закладах освіти, а в інших закладах доступ до психологічної та психосоціальної підтримки додатково забезпечується шляхом залучення психологів і фахівців партнерських громадських, благодійних та міжнародних організацій. Така міжсекторальна співпраця дає можливість розширити охоплення психологічною підтримкою дітей, педагогів і батьків громади.

5.Кількість заходів підтримки психічного здоров'я (індивідуальних та групових консультацій), проведених психологами (у т.ч залученими)

Упродовж першого півріччя 2026 року фахівцями психологічної служби закладів освіти Донецької селищної територіальної громади проведено 359 консультацій з питань збереження психічного здоров'я та надання психосоціальної підтримки. Із загальної кількості проведених консультацій 101 консультація була індивідуальною та груповою роботою зі здобувачами освіти, решта 258 консультацій проведено для батьків і педагогічних працівників.

При цьому кількість проведених групових консультацій не тотожна кількості охоплених ними осіб: однією груповою консультацією одночасно охоплювалися декілька учасників, що забезпечило значно ширше фактичне охоплення психологічною підтримкою.

Консультативна допомога надавалася відповідно до індивідуальних потреб і запитів учасників освітнього процесу, зокрема з питань подолання тривожності

та стресу, емоційної саморегуляції, адаптації до умов воєнного часу, налагодження взаємовідносин, підтримки дітей і дорослих у складних життєвих обставинах.

Консультаційна підтримка здійснювалася систематично протягом звітного періоду та була доступною для всіх учасників освітнього процесу. До роботи залучалися практичні психологи закладів освіти, а за потреби — інші фахівці у сфері психосоціальної підтримки.

За результатами консультацій у разі виявлення потреби у поглибленій або спеціалізованій допомозі учасникам освітнього процесу надавалися відповідні рекомендації та здійснювалося скерування до профільних фахівців і служб.

6. Кількість осіб, охоплених індивідуальними та груповими консультаціями психолога (у т. ч. залученого)

Упродовж першого півріччя 2026 року фахівцями психологічної служби закладів освіти Донецької селищної територіальної громади проведено 359 індивідуальних та групових консультацій, якими охоплено 1 042 учасники освітнього процесу, у тому числі 767 здобувачів освіти, 170 педагогічних працівників та 105 батьків.

Консультації проводилися відповідно до потреб учасників освітнього процесу та були спрямовані на підтримку психоемоційного стану, подолання стресу і тривожності, формування навичок саморегуляції та самодопомоги, адаптацію до умов воєнного часу, вирішення труднощів у спілкуванні та налагодження взаємовідносин.

Із 1 683 здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти громади консультаційною підтримкою охоплено 767 осіб, або 45,6% — майже кожного другого учня. Особлива увага приділялася вразливим категоріям: психологічною підтримкою охоплено всіх 22 дітей з особливими освітніми потребами, визначених для отримання відповідних послуг, що становить 100%.

Поєднання індивідуального та групового форматів забезпечило системність, адресність і доступність психологічної допомоги для дітей, педагогів та батьків і сприяло формуванню психологічної стійкості та навичок самодопомоги учасників освітнього процесу.

7. Кількість занять, спрямованих на підвищення рівня компетентностей фахівців з питань надання психосоціальної допомоги та підтримки

Упродовж звітного періоду проведено 57 навчальних занять і заходів, спрямованих на підвищення компетентностей фахівців з питань надання психосоціальної допомоги, психологічної підтримки та збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу.

Навчальні заходи були доступні для працівників усіх 9 закладів освіти громади та проводилися систематично протягом звітного періоду. Використовувалися різні форми професійного розвитку: тренінги, семінари-практикуми, вебінари, психологічні практикуми, ресурсні зустрічі, навчальні курси та інші практикоорієнтовані формати.

Основний акцент робився не лише на отриманні теоретичних знань, а насамперед на формуванні практичних навичок, необхідних педагогам та іншим фахівцям для роботи з дітьми й дорослими в умовах воєнного стану.

Основними напрямками навчання були: надання першої психологічної та психосоціальної допомоги; підтримка дітей, які пережили травматичні події; формування навичок психологічної самодопомоги та саморегуляції; профілактика професійного й емоційного вигорання педагогів; розвиток психологічної стійкості та відновлення внутрішнього ресурсу; робота з дитячою тривожністю, емоціями та поведінковими проявами; інтеграція компонентів соціально-емоційного навчання (SEL) в освітній процес; психосоціальна підтримка дітей з інвалідністю та дітей з особливими освітніми потребами; профілактика булінгу, кібербулінгу, насильства та ризикованої поведінки; формування навичок ненасильницької комунікації та безпечного спілкування; використання артметодів у психосоціальній підтримці здобувачів освіти.

Серед тем навчання: «Профілактика вигорання: розвиток психологічної стійкості», «Основи психопідтримки: як вчителям працювати з дітьми, які пережили травматичні події», «Перша психологічна допомога під час та після війни», «Ресурс, стійкість, відновлення: психоемоційна підтримка під час війни», «Ментальне здоров'я дітей та підлітків в Інтернеті», «Психологічна стійкість та перша психологічна допомога», «Використання артметодів у здійсненні психосоціальної підтримки здобувачів освіти», «Травмоінформований підхід», «Базові навички спілкування для надавачів психосоціальної підтримки» та інші. Окремим практикоорієнтованим заходом став триденний тренінг «Освіта в надзвичайних ситуаціях. Інтеграція компонентів SEL в освітньо-розвивальну діяльність», у якому взяли участь 16 педагогічних працівників із чотирьох закладів освіти — Андріївського ліцею №1, Андріївського ліцею №2, Донецького ліцею №2 та П'ятигірського ліцею. Захід організовано БФ «Єдність та сила» у партнерстві з міжнародною організацією Lumos. Учасники опрацьовували питання інтеграції SEL в освітній процес, підтримки дітей з інвалідністю та дітей з ООП 3–4 рівнів підтримки, аналізували практичні ситуації й отримували методичні рекомендації.

Професійне навчання здійснювалося на громадському, регіональному, всеукраїнському та міжнародному рівнях. На регіональному рівні працівники проходили навчання, організоване КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти». На всеукраїнському рівні використовувалися можливості Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», Інституту модернізації змісту освіти, EdEra, Prometheus, «Освіторії», «Рух.Освіта», ГО «Dignity Online» та інших освітніх платформ і організацій. На міжнародному рівні професійний розвиток здійснювався за участю та підтримки UNICEF, Lumos, UNESCO, GPE та інших міжнародних партнерів.

Вагомим прикладом міжнародного професійного розвитку стала участь Дарини Сумцової, заступника директора з навчально-виховної роботи Донецького ліцею №2 та студентки факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, у 10-денній міжнародній освітній програмі у м. Плонськ (Республіка Польща) з 8 по 18 липня. Навчання проводили професори Вірджинського політехнічного університету (США) Метью Комельський та Вікторія Фу. Програма включала лекційні й практичні заняття з питань психологічної допомоги, підтримки ментального здоров'я, подолання стресу, роботи з наслідками травматичного досвіду, розвитку особистісної стійкості та

застосування сучасних технік арт-терапії. За результатами навчання отримано сертифікат учасника міжнародного освітнього проєкту.

8. Кількість фахівців, які пройшли відповідне навчання та підвищення рівня компетентностей

Упродовж звітної періоду навчання та підвищення рівня компетентностей з питань психосоціальної допомоги, психологічної підтримки та збереження ментального здоров'я пройшов 171 фахівець системи освіти Донецької селищної територіальної громади, що становить 70 % від усієї кількості педагогічних працівників закладів освіти громади.

Серед них — педагогічні працівники, керівники та заступники керівників закладів освіти, практичні психологи, соціальні педагоги, асистенти вчителів і вихователів, учителі-логопеди та інші фахівці, діяльність яких пов'язана з підтримкою дітей.

Навчання охоплювало актуальні напрями психосоціальної та психологічної підтримки: першу психологічну допомогу, травмоінформований підхід, психологічну стійкість і самопомогу, роботу з тривожністю, профілактику професійного вигорання, соціально-емоційне навчання (SEL), підтримку дітей з ООП, профілактику булінгу, кібербулінгу та насильства, а також створення психологічно безпечного освітнього середовища.

Фахівці проходили курси, тренінги, вебінари, семінари та практикуми на громадському, регіональному, всеукраїнському та міжнародному рівнях. За результатами проходження відповідних програм працівники отримували сертифікати та інші документи, що підтверджують навчання або підвищення кваліфікації.

9. Наявність психологічних служб у закладах освіти та відсоток дітей, охоплених послугами психосоціальної допомоги та підтримки, від їх загальної кількості

У Донецькій селищній територіальній громаді сформовано та послідовно розвивається система психологічної і психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу. Вона поєднує кадрове забезпечення психологічної служби, створення спеціалізованих просторів, індивідуальну та групову роботу з дітьми, підтримку дітей вразливих категорій, консультування батьків і педагогічних працівників, проведення корекційно-розвиткових, профілактичних та просвітницьких заходів.

Система психологічної підтримки забезпечує психологічний і соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти, педагогічних працівників та батьків, спрямований на збереження ментального здоров'я, формування психологічної стійкості, своєчасне виявлення потреб у психологічній допомозі та надання відповідної підтримки.

Методичний супровід діяльності фахівців психологічної служби здійснюється у взаємодії з КУ «Зміївський центр професійного розвитку педагогічних працівників», фахівці якого надають консультативну та методичну підтримку, сприяють професійному розвитку практичних психологів, соціальних педагогів та педагогічних працівників з питань психологічного супроводу учасників освітнього процесу.

Станом на 01.09.2026 психологічна служба закладів освіти Донецької селищної територіальної громади налічує 4 фахівців: 3 практичні психологи та 1

соціальний педагог. Водночас кадрове забезпечення психологічної служби залишається одним із напрямів, що потребує подальшого посилення. У закладах освіти громади наявні вакантні посади фахівців психологічної служби, проводиться робота щодо їх укомплектування та розширення доступу учасників освітнього процесу до професійної психологічної і соціально-педагогічної підтримки. Із жовтня 2026 року психологічну службу буде посилено ще одним соціальним педагогом у Донецькому ліцеї.

Результативність роботи психологічної служби підтверджується конкретними кількісними показниками. Упродовж першого півріччя 2026 року фахівцями психологічної служби проведено 359 індивідуальних та групових консультацій, якими охоплено 1 042 учасники освітнього процесу, у тому числі 767 здобувачів освіти, 170 педагогічних працівників та 105 батьків. Із загальної кількості проведених консультацій 101 консультація була спрямована на індивідуальну та групову роботу зі здобувачами освіти, 258 консультацій проведено для батьків і педагогічних працівників.

Поряд із консультативною роботою фахівці психологічної служби систематично проводять корекційно-розвиткову роботу. Упродовж звітнього періоду проведено 363 корекційно-розвиткові заняття. Їх зміст спрямований на розвиток емоційної грамотності та психологічної стійкості, формування навичок самодопомоги й саморегуляції, подолання тривожності та наслідків стресу, профілактику емоційного виснаження, розвиток навичок безпечного спілкування та позитивної взаємодії.

Психологічні послуги мають системний і регулярний характер та є доступними для дітей, батьків і педагогічних працівників. Поеднуються індивідуальні та групові форми роботи, а за потреби до надання психосоціальної підтримки залучаються психологи та інші фахівці партнерських громадських, благодійних і міжнародних організацій.

Особливим пріоритетом є забезпечення доступності психологічної підтримки для дітей, які найбільше її потребують. Із 1 683 здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти громади консультаційною психологічною підтримкою охоплено 767 осіб, або 45,6% — майже кожного другого учня. Психологічною підтримкою охоплено всіх 22 дітей з особливими освітніми потребами, визначених для отримання відповідних послуг, що становить 100%. Водночас упродовж звітнього періоду заходами з підтримки психічного здоров'я, формування навичок самодопомоги, психологічної стійкості та первинної психологічної підтримки охоплено 2 249 учасників освітнього процесу, у тому числі 1 774 здобувачі освіти, 245 батьків та 230 педагогічних працівників. Серед охоплених — 1 073 представники вразливих категорій, у тому числі 22 дитини з ООП.

Одним із важливих напрямів роботи громади стало послідовне створення упродовж 2024–2026 років спеціалізованих просторів для підтримки ментального здоров'я, психологічного комфорту та психоемоційного відновлення дітей.

Першим кроком стало відкриття у жовтні 2024 року, до Всесвітнього дня психічного здоров'я, класу ментального здоров'я у Донецькому ліцеї №1. Простір створено в межах реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?». Тут діти навчаються розуміти власні емоції, опановувати

тривожні та стресові стани, розвивати навички самодопомоги, емоційної саморегуляції та психологічної стійкості.

Упродовж 2025–2026 років громада продовжила розширювати мережу таких просторів. У Донецькому ліцеї №1 додатково створено кабінет психосоціальної підтримки. За кошти місцевого бюджету проведено капітальний ремонт приміщення, а завдяки партнерству з благодійною організацією Terre des hommes кабінет забезпечено меблями, обладнанням, навчальними, розвивальними, методичними та дидактичними матеріалами.

У Донецькому ліцеї №2 створено кабінет психосоціальної підтримки, який використовується для індивідуальної та групової роботи, психоемоційних занять, психологічного консультування та розвитку навичок саморегуляції. Для учнів початкових класів облаштовано окремий простір «Кольоровий настрій» — середовище емоційного розвитку, психологічного комфорту та творчого відновлення молодших школярів.

В Андріївському ліцеї №1 за кошти місцевого бюджету створено сучасний кабінет соціально-педагогічної служби. Простір функціонально зонований для проведення первинного прийому учнів, батьків і педагогів, індивідуального психологічного консультування, психологічного розвантаження, саморозвитку та відпочинку. Кабінет забезпечує належні умови для роботи практичного психолога і соціального педагога та є багатофункціональним простором психологічної підтримки дітей і дорослих.

У Пришибському ліцеї створено творчо оформлений простір психологічного комфорту та психоемоційного відновлення дітей. Його художнє оформлення здійснила представниця проекту «Культурне відродження» Мирослава Пузанова спільно з художницею, волонтеркою Вікторією Калашник. Мистецтво і творчість використовуються тут як додатковий ресурс емоційного відновлення дітей.

Таким чином, у громаді функціонують 6 просторів психологічної, психосоціальної та емоційної підтримки у 4 закладах загальної середньої освіти:

- Донецький ліцей №1 — клас ментального здоров'я та кабінет психосоціальної підтримки;
- Донецький ліцей №2 — кабінет психосоціальної підтримки та простір для молодших школярів «Кольоровий настрій»;
- Андріївський ліцей №1 — кабінет соціально-педагогічної служби;
- Пришибський ліцей — простір психологічного комфорту та психоемоційного відновлення дітей.

Усі створені простори відповідають принципам безбар'єрності, безпечності та інклюзивності, забезпечені необхідним обладнанням, меблями, методичними, дидактичними, навчальними та розвивальними матеріалами.

Психологічні простори функціонують на постійній основі та використовуються для індивідуальної і групової роботи, психологічного консультування, корекційно-розвиткових та психоемоційних занять, тренінгів, творчих і арттерапевтичних практик, психологічного розвантаження, розвитку навичок саморегуляції, психологічної стійкості та емоційного відновлення.

У закладах освіти діють механізми своєчасного виявлення дітей, які потребують психологічної підтримки. Практичні психологи та соціальний педагог взаємодіють із педагогами, класними керівниками, вихователями та батьками,

здійснюють спостереження, діагностичну й консультативну роботу. У разі виявлення потреби дитині надається допомога в межах компетенції психологічної служби, а за необхідності здійснюється її скерування до профільних фахівців та відповідних служб.

Ефективність діяльності психологічної служби та просторів підтримки систематично відстежується. Здійснюється аналіз звернень, спостереження за психоемоційним станом дітей, отримання зворотного зв'язку від учасників освітнього процесу та моніторинг результативності проведених заходів. Результати моніторингу враховуються під час визначення актуальних потреб, коригування змісту роботи та планування подальших заходів.

Від відкриття першого класу ментального здоров'я у 2024 році до функціонування у 2026 році шести різних просторів підтримки у чотирьох закладах освіти — це результат послідовної роботи громади, спрямованої на те, щоб психологічна та психосоціальна допомога була ближчою й доступнішою для кожної дитини.

Сьогодні ці простори — це не просто обладнані кабінети. Це середовище довіри, безпеки, творчості, підтримки й турботи про дитину, де вона може бути почутою, отримати необхідну допомогу, відновити емоційну рівновагу та опанувати навички, необхідні для збереження психологічної стійкості в умовах війни.

Таким чином, у Донецькій селищній територіальній громаді реалізується комплексний підхід: 3 практичні психологи та 1 соціальний педагог + 6 спеціалізованих просторів + системна консультативна, корекційно-розвиткова, профілактична та просвітницька робота + сучасне обладнання і матеріали + безбар'єрність та інклюзивність + підтримка дітей вразливих категорій + механізм раннього виявлення потреб і скерування + партнерство + постійний моніторинг результативності. Це забезпечує практичне втілення принципів Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» та формує у закладах освіти громади культуру щоденної турботи про ментальне здоров'я.

Начальник відділу освіти

Тетяна ШЕЛЕСТ

Тетяна ШЕЛЕСТ
+380669652175